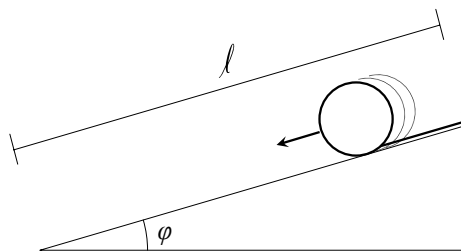

ΦΥΕ14 - 5^η Εργασία
Παράδοση 11.05.2009

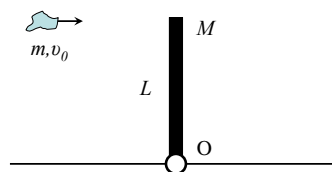
Πρόβλημα 0.1 Συμπαγής ομογενής κύλινδρος μάζας M τυλιγμένος με λεπτό νήμα αφήνεται να κυλίσει από την κορυφή κεκλιμένου επιπέδου μήκους l και γωνίας ϕ (βλέπε σχήμα). Το ένα άκρο του νήματος είναι στερεωμένο. Πόσο χρόνο θα κάνει ο κύλινδρος να φτάσει στη βάση και με ποια ταχύτητα θα είναι εκεί;

Πρόβλημα 0.2 Σε κεκλιμένο επίπεδο γωνίας ϕ αφήνονται ταυτόχρονα να ολισθήσει ένα παραλληλεπίπεδο και να κυλίσει ένα λεπτό δακτυλίδι. Ποιος πρέπει να είναι ο συντελεστής τριβής ολίσθησης μεταξύ κεκλιμένου επιπέδου και σωμάτων, ώστε αυτά να κινούνται έτσι ώστε να μην προσπερνά το ένα το άλλο; Ποια θα είναι η ταχύτητά τους στη βάση, αν αφεθούν από ύψος h ;

Πρόβλημα 0.3 Μια ομογενής ράβδος μάζας m και μήκους l μπορεί να περιστρέφεται χωρίς τριβές γύρω από οριζόντιο άξονα που περνά σε απόσταση a από το κέντρο μάζας της. Τι είδους κίνηση κάνει αν απομακρυνθεί κατά μικρή γωνία από τη θέση ισορροπίας και ποια είναι η περίοδος; Βρείτε την απόσταση a για την οποία η περίοδος γίνεται ελάχιστη και πόση είναι η περίοδος στη θέση αυτή. Υπολογίστε τη ροπή αδρανείας της ράβδου ως προς το κέντρο μάζας της.

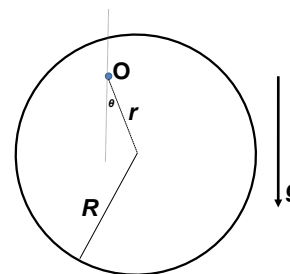
Πρόβλημα 0.4 Μια ομογενής ράβδος μάζας M και μήκους L που είναι στερεωμένη με άρθρωση σε οριζόντιο άξονα O , είναι στην κατακόρυφη θέση και σε κατάσταση ασταθούς ισορροπίας, όπως φαίνεται στο σχήμα. Πλαστελίνη μάζας m που κινείται οριζόντια με ταχύτητα v_0 κολλάει στο άκρο της ράβδου η οποία πέφτει. Υπολογίστε την ταχύτητα του Κ.Μ. του συστήματος τη στιγμή που χτυπά το δάπεδο. Τριβές δεν υπάρχουν. Για τη ράβδο, η ροπή αδρανείας είναι $I_{CM} = ML^2/12$.

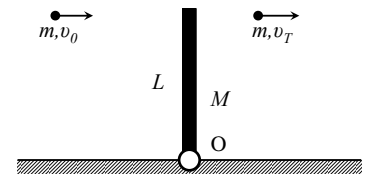
Πρόβλημα 0.5 Ομογενής ράβδος μήκους l και μάζας M τοποθετείται σε λεία οριζόντια επιφάνεια. Μικρό σώμα μάζας m , κινούμενο με ταχύτητα v_0 και κάθετο στη ράβδο χτυπάει ελαστικά στην άκρη της ράβδου. Να βρεθεί η γωνιακή ταχύτητα της ράβδου μετά το χτύπημα. Να υποθέσετε ότι το μικρό σώμα δεν αποκλίνει από την αρχική του πορεία μετά την ελαστική κρούση με τη ράβδο.

Πρόβλημα 0.6 Μη ομογενής ράβδος μήκους L μπορεί να ταλαντώνεται γύρω από οριζόντιο άξονα, ο οποίος είναι κάθετος στο άκρο της O . Αν η ράβδος έχει γραμμική πυκνότητα $\rho(x) = kx$, όπου k σταθερά και x η απόσταση από το άκρο O , βρείτε την εξίσωση της κίνησης και την περίοδο της ταλάντωσης για μικρές γωνίες ταλάντωσης όπου μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την προσέγγιση $\sin \theta \approx \theta$.

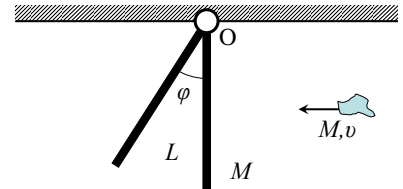
Πρόβλημα 0.7 Κυκλικός δίσκος ακτίνας R ταλαντώνεται γύρω από άξονα κάθετο στο δίσκο (στο σημείο O) που περνά σε απόσταση r από το κέντρο του δίσκου, όπως φαίνεται στο σχήμα. Ποια είναι η εξίσωση της κίνησης και η περίοδος ταλάντωσης για μικρές γωνίες ταλάντωσης όπου μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την προσέγγιση $\sin \theta \approx \theta$. Για ποια τιμή της απόστασης r ο δίσκος θα έχει τη μικρότερη περίοδο;

Πρόβλημα 0.8 Μια ομογενής ράβδος μάζας M και μήκους L που είναι στερεωμένη με άρθρωση σε οριζόντιο άξονα O , βρίσκεται στην κατακόρυφη θέση και σε κατάσταση ασταθούς ισορροπίας, όπως φαίνεται στο σχήμα. Σφαίρα μάζας m κινείται με ταχύτητα v_0 και τρυπάει τη ράβδο ακαριαία στο άνω άκρο της (χωρίς να μεταβάλλει την κατανομή μάζας) και συνεχίζει την πορεία της με οριζόντια ταχύτητα v_T , ενώ η ράβδος πέφτει. Υπολογίστε την ταχύτητα του Κ.Μ. της ράβδου τη στιγμή που χτυπά το δάπεδο. Τριβές δεν υπάρχουν. Για τη ράβδο, η ροπή αδρανείας είναι $I_{CM} = ML^2/12$

Πρόβλημα 0.9 Μια ομογενής ράβδος μήκους L κρέμεται κατακόρυφα στερεωμένη σε άρθρωση (βλ. σχήμα). Ένα κομμάτι πλαστελίνης ίδιας μάζας με τη ράβδο κινείται οριζόντια με ταχύτητα v , χτυπά τη ράβδο στο κέντρο της και κολλάει σε αυτήν. Κατά ποια γωνία θα αποκλίνει η ράβδος;

Πρόβλημα 0.10

A) Σωματίδιο μάζας m κινείται με την επίδραση της δύναμης που έχει δυναμική ενέργεια

$$U = \frac{1}{2} m \omega^2 r^2.$$

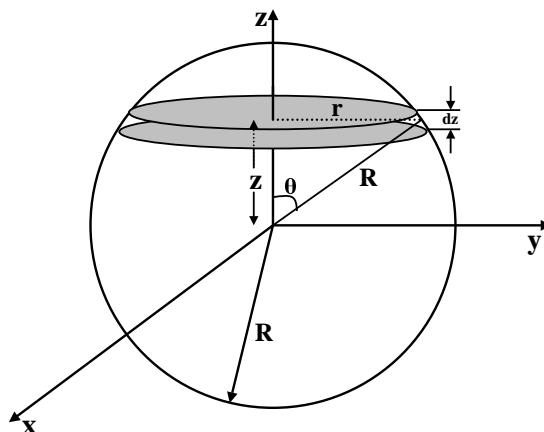
Να δείξετε ότι η κίνηση λαμβάνει χώρα σ' ένα επίπεδο το οποίο καθορίζεται με βάσει τις αρχικές συνθήκες του προβλήματος. Αν κατά τη χρονική στιγμή $t = 0$ το σωματίδιο εκτοξεύεται με ταχύτητα v_0 κάθετη προς το διάνυσμα θέσης $\mathbf{r}_0$, να δείξετε ότι τούτο διαγράφει κάποια τροχιά που η πολική του ακτίνα κυμαίνεται μεταξύ των τιμών r_0 και v_0/ω :

$$r_0 \leq r \leq \frac{v_0}{\omega}.$$

B) Να αποδειχθεί ότι η ροπή αδρανείας συμπαγούς σφαίρας ως προς ένα διαμετρικό άξονα είναι

$$I = \frac{2}{5} MR^2.$$

(Η απόδειξη γίνεται εύκολα, αν θεωρήσουμε ότι η σφαίρα αποτελείται από ένα σύνολο κυκλικών δίσκων απειροστού πάχους dz , προσαρμοσμένους μέσα στη σφαιρική επιφάνεια όπως φαίνεται στο σχήμα.)

Σχήμα 1